

Vilniaus universitetas
Filosofijos fakultetas
Informacijos visuomenės studijos

miceuz, mic@hardcore.lt

Darbo vertybė subkultūrose

rašto darbas

Darbo vadovas: Dr. Boguslavas Gruževskis

Vilnius, 2003

Turinys

1. Įvadas 3

1.1. Studijų apžvalga 3

1.2. Aktualumas 4

1.3. Tikslas 5

1.4. Hipotezė 5

2. Bendrosios tyrimo charakteristikos 5

3. Respondentų socialinis demografinis portretas 7

4. Respondentų įsitraukimas į subkultūros veiklą 8

5. Darbo vertybė respondentų vertybių sistemoje 16

6. Išvados 19

7. Naudotos literatūros sąrašas 20

8. Priedas 21

1. Įvadas

Subkultūros nebuvo nuodugniai tyrinėjamos, kol 70 metais Britanijoje neatsiskleidė "pankų" ir "skinų" kultūros, atvirai neigiančios moralę ir demonstruojančios deviantišką elgesį. Būtent deviantiškumas buvo pagrindinis ankstyvųjų subkultūrų tyrimų objektas, tačiau vėliau buvo atkreiptas dėmesys ir į kitus šio fenomeno aspektus - subkultūros kuriamas prasmės, formuojamas vertybinės orientacijas, komunikaciją subkultūros viduje ir išorėje.

1.1. Studijų apžvalga

Pirmieji kultūrų kultūrose studijomis užsiėmė Robert E. Park ("Suggestions for the Investigation of Human Behavior" [1915 (1997)]), Paul Cressey ("The Life-Cycle of the Taxi-Dancer" [1932 (1997)]), Albert Cohen ("A General Theory of Subcultures" [1955]), tačiau tai buvo daugiau aprašomojo pobūdžio studijos, nekrypstančios į teorinius svarstymus. A. Cohen knyga "Delinquent Boys: The Culture of the Gang" (1955) buvo pirmasis bandymas apibendrinti subkultūrų studijas, akcentuojant miesto nusikalstamų gaujų deviantišką elgesį. Didžiausią įtaką subkultūrų teorijų formavime turėjo Birminheme įkurtas Šiuolaikinių kultūrų studijų centras, šio centro teoretikai siejo subkultūras su trimis platesniais kultūriniais kontekstais - darbo klase ("tėvų kultūra"), "dominuojančia kultūra" ir masine kultūra. Teorija sako, kad tėvų kultūra nebesugebėjo suteikti socializacijos, o dominuojanti ir masinė kultūra galėjo pasiūlyti tik represijas ir subordinaciją, todėl jaunimui liko atsakyti per subkultūras. Hebdige darbe "Subculture: The Meaning of Style" (1979) išskėlė stiliaus svarbą subkultūrose, jis teigia, kad išsiskiriantis stilius paverčia priežiūrą malonumu būti stebimam. Vėlesnės Willis studijos kritikavo Birminhemo centro pozicijas sureikšminant stilių ir teigė kad visai netiriama, kaip subkultūros keičia narių kasdienybę, kaip kuriasi naujos kultūrinės formos. Lietuvoje su konkrečiai pankų subkultūra susijusį darbą yra paskelbęs Arūnas Žlioba - "Pankiškosios kontrakultūros deviantiškumo klausimas" (1999). Šiame darbe vėlgi nagrinėjamas deviantiškumas, tačiau jau išskiriant jį kaip subkultūros "postmoderniškumo" požymį - pripažįstama, kad subkultūra dalyvauja bendrame visuomenės gyvenime, vyksta komunikacija tarp oficialiosios kultūros ir subkultūros.

Apžvelgiant su darbu susijusias studijas, verta paminėti vis dažniau pastebimą trečiojo sektoriaus svarbėjimą (Dr. B.Gruževskis, T. Garmus), kai žmonėms jų

tiesioginis darbas nebeteikia bendruomenės pripažinimo, jie randa atsvarą rūpindamiesi kitais, taip vėl randamas ryšys su kitais žmonėmis.

Taip pat verta paminėti tam tikrus pokyčius pačiame požiūryje į darbą. Pekka Himanenas knygoje "The Hacker ethics and the spirit of information age" bando pavaizduoti darbo vietą informacinio amžiaus vertybinėje erdvėje, kartu lygindamas ir vesdamas paraleles su Makso Weberio aprašyta kapitalizmo amžiaus protestantiškąja etika. Pagrindinis veikėjas Himaneno darbe yra "hakeris" plačiąja šio žodžio prasme - žmogus atsidavęs savo darbui su užsidegimu. Pats terminas kilo iš kompiuterinės aplinkos - būtent kompiuterių hakeriai suformavo vieną pagrindinių infrastruktūrų, lėmusių informacinio amžiaus atėjimą ar bent jau to atėjimo prielaidą - pats internetas, baziniai techniniai bei programiniai komponentai buvo sukurti nesiekiant pelno - TCP/IP protokolas, WWW, pašto ir kiti populiariausi protokoliai buvo sukurti ne pagal užsakymą, o dirbant laisvalaikio, po darbo, nesitikint uždarbio. Vyraujanti dauguma WWW serverių šiandien yra paremti nemokamomis, hakerių sukurtomis programomis - Linux ir Apache. Toks požiūris į darbą įgauna pagreitį, hakerio pavadinimą galima pritaikyti ne tik kompiuterininkams, bet ir kitų sričių darbuotojams. Himanenas bando atskleisti tokio naujojo darbuotojo etiką, pasak jo tai:

- aistra dalykui, kuriuo užsiima hakeris, t.y. jei užsiimti kuo nors, tai turi būti įdomu
- laisvė - darbas - ne kalėjimas nuo 8 iki 17
- atvirumas ir socialinis statusas - dalinantis savo darbo vaisiais su kitais, pelnimas bendruomenės pripažinimas ir tai yra svarbiau už pinigus
- veiklumas - priešingybė tipiskam modernistiniam recipientui - televizoriaus žiūrėtojui
- rūpinimasis kitais - "blogiausia, ką galime padaryti, tai žinoti ir nesidalinti savo žiniomis su kitais"
- kūrybingumas - reikia džiaugtis savo kūriniais ir tai yra vienas iš stipriausių hakerių etikos motyvų

1.2. Aktualumas

Šiuo darbu mes nagrinėjame Lietuvoje veikiančių subkultūrų vertybines orientacijas, ypatingą dėmesį skirdami su darbu ir užimtumu susijusioms vertybėms. Šios temos aktualumą sufleruoja faktas, kad subkultūros Lietuvos kontekste yra apskritai netyrinėtos, todėl neaišku, kokias problemas kelia nedarbas žmonėms, priskiriantiems save subkultūroms, kokią vietą darbas apskritai užima tų žmonių pasaulyje, kaip spręsti užimtumo problemas, susijusias su tais žmonėmis išvengiant konflikto. Antrą kartą, postindustrinėje visuomenėje mažėjant užimtumui, subkultūros vis dažniau užpildo atsiradusią tuštumą, taigi didėja žmonių įsitraukiančių į subkultūras skaičius, o tuo pačiu ir subkultūrų reikšmė. Nežinodami, kokios vertybinės orientacijos vyrauja subkultūrose, nesuprasdami subkultūros struktūros ir narių kaitos dinamikos, mes negalime tikėtis abipusio atviro dialogo.

JAV atlikti tyrimai iškelia trečiojo sektoriaus (nevyriausybinių organizacijų) svarbą organizuojant alternatyvų, nepriklausomą nuo darbo rinkos, gyventojų užimtumą. Tiriant subkultūrų vertybines orientacijas galima tikėtis išsiaiškinti subkultūrų ir trečiojo sektoriaus sąlyčio taškus, tokiu būdu galima tikėtis rasti subkultūrinėms grupėms vietą visuomenėje, mažinant socialinę įtampą ir atskirtumą.

1.3. Tikslas

Darbo tikslas buvo atlikti su darbu susijusių vertybinių orientacijų tyrimą "punk/hardcore" subkultūroje. Tyrimas buvo atliekamas naudojant kiekybinio tyrimo metodiką, anketuojant.

1.4. Hipotezė

Sumažėjusi darbo vertė subkultūrose yra kompensuojama vertybėmis, kurios gali būti naudingos įtraukiant subkultūras į trečiojo sektoriaus veiklą: rūpinimasis kitais (kartais labai "tolimais" kitais), atsakomybės jausmas, pasitikėjimas asmenine iniciatyva, polinkis į altruizmą, nelygybės, prievartos ir priespaudos atmetimas.

2. Bendrosios tyrimo charakteristikos

Buvo tiriama "punk/hardcore" subkultūra. Subkultūros narių tyrimas buvo atliktas 2003 metų rugpjūčio - rugsėjo mėnesiais. Iš viso apklaustas 131 respondentas. Respondentams buvo pateikta 15 klausimų.

Apklausa buvo vykdoma trimis etapais - pradžioje "sniego gniūžtės" metodu buvo atrinkta ir apklausta 18 respondentų, po to buvo nutarta apklausą atlikti elektroniniu paštu ir buvo išsiųsta elektroninio pašto žinutė 224 asmenims, prašanti atsakyti į pateiktą anketą. Elektroninio pašto adresai buvo paimti iš į punk/hardcore bendruomenę orientuoto internet portalo "Vilnius Hardcore" (www.hardcore.lt) naujienų prenumeratorių sąrašo.

Kadangi tyrimas buvo orientuotas į "punk" subkultūrą, natūraliai iškilo klausimas, pagal kokius kriterijus priskirti ar nepriskirti respondentus subkultūrai. Kadangi tokie atributai, kaip stilius ar klausoma muzika šiais laikais negali atspindėti asmens priklausomybės subkultūrai (tokie alternatyvios subkultūros stiliaus atributai, kaip netradicinės šukuosenos, auskarai netradicinėse vietose ar suplyšę drabužiai greitai perimami masinės komunikacijos ir naudojami formuojant oficialiąją madą), buvo nutarta įdėti kontrolinį klausimą ir leisti respondentui pačiam priskirti ar nepriskirti save "punk/hardcore" judėjimui.

Kadangi remiantis empiriniais stebėjimais buvo galima išskirti dvi narių grupes - "darytojus" ir "vartotojus", respondentų integacijai į subkultūrą įvertinti buvo parinkti klausimai apie jų aktyvumą subkultūros veikloje, jų draugų, priklausančių subkultūrai kiekį ir pasiryžimą likti subkultūroje ilgesnį laiką. Tokiu būdu buvo tikimasi iširti subkultūros struktūrą ir narių judėjimo dinamiką.

Vertybiniams orientacijoms tirti buvo parinkti tokie indikatoriai:

- Aš dažnai siūlau naujas idėjas
- Geriausia yra dirbti savarankiškai
- Visada pirmas pasiūlau pagalbą
- Esu laimingas, kai gali padėti kitiems
- Manęs visada laukia krūva nenudirbtų darbų
- Sprendimus turi priimti vadovaujantys asmenys
- Žmonės dažnai skundžiasi, kad nedarau to, ką pažadėjau
- Darbas žmogui - neišvengiamas būtinumas

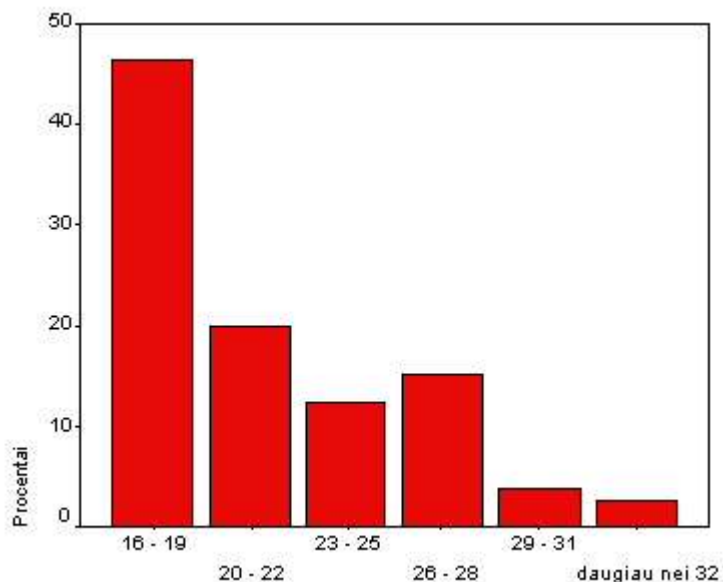
- Darbas - vidinis poreikis, asmenybės saviraiška
- Gyvenime man prieš akis dar daug kas įdomaus
- Man būtina plėsti akiratį, nuolat lavintis
- Išsilavinimas užtikrina gyvenimo tikslų pasiekimą
- Sprendžiant svarbius klausimus galima pasikliauti draugais, jų pagalba
- Gyvenime žmogus turi padėti kitiems, kartais net paaukodamas savo interesus

Prioritetams renkantis darbą tirti buvo parinkti tokie indikatoriai:

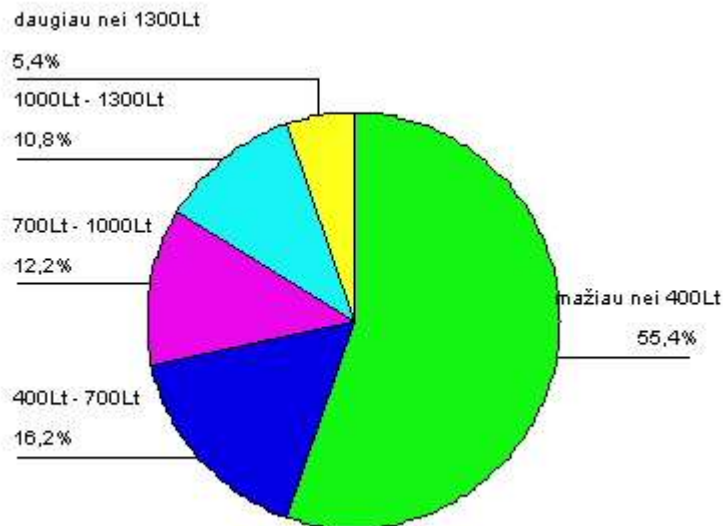
- Pakankamas darbo užmokestis mano poreikių tenkinimui
- Darbas, atitinkantis kvalifikaciją
- Tobulėjimo galimybės
- Karjeros galimybės
- Darbas, patenkinantis bendravimo ir harmoningų tarpusavio santykių poreikį
- Niekas nesvarbu, svarbu nebūti bedarbiu
- Man nesvarbūs jokie motyvai

3. Respondentų socialinis demografinis portretas

Tyrimo duomenys parodė, kad daugiausia punk/hardcore subkultūrai Vilniuje priklauso žmonės nuo 16 - 19 metų (46,3%), turintys mažesnes nei 400Lt per mėnesį pajamas (55,4%)

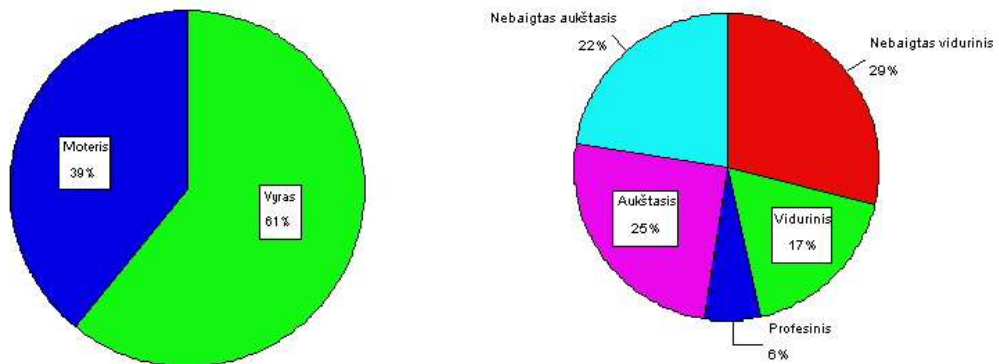

1 Pav. Respondentų pasiskirstymas pagal amžių

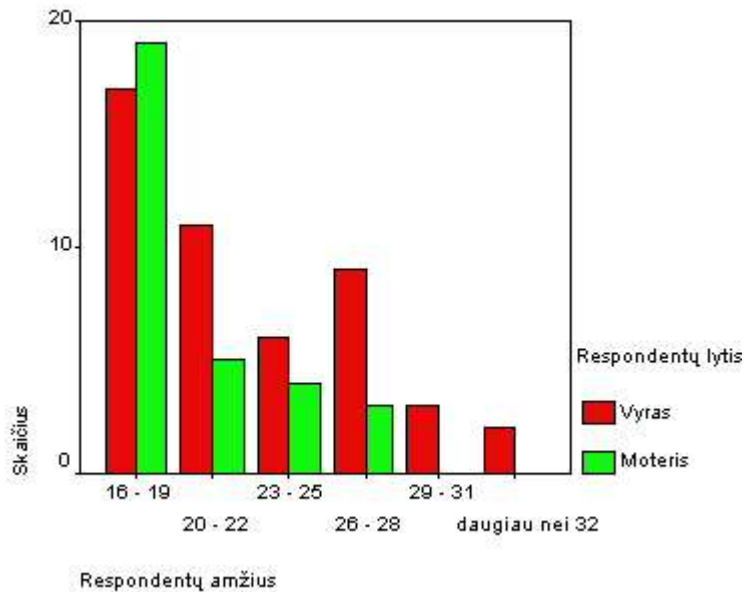
2 Pav. Respondentų pasiskirstymas pagal pajamas

39% respondentų buvo moterys, 61% - vyrai. Pagal išsimokslinimą vyrauja nebaigtas vidurinis, aukštasis ir nebaigtas aukštasis išsimokslinimas (atitinkamai 29%, 25% ir 22%)

3 Pav. Respondentų pasiskirstymas pagal lytį ir išsimokslinimą

Verta pastebėti, kad amžiaus grupėje no 16 iki 19 metų myrauja moterys, o vyresnėse grupėse vyrauja vyrai.

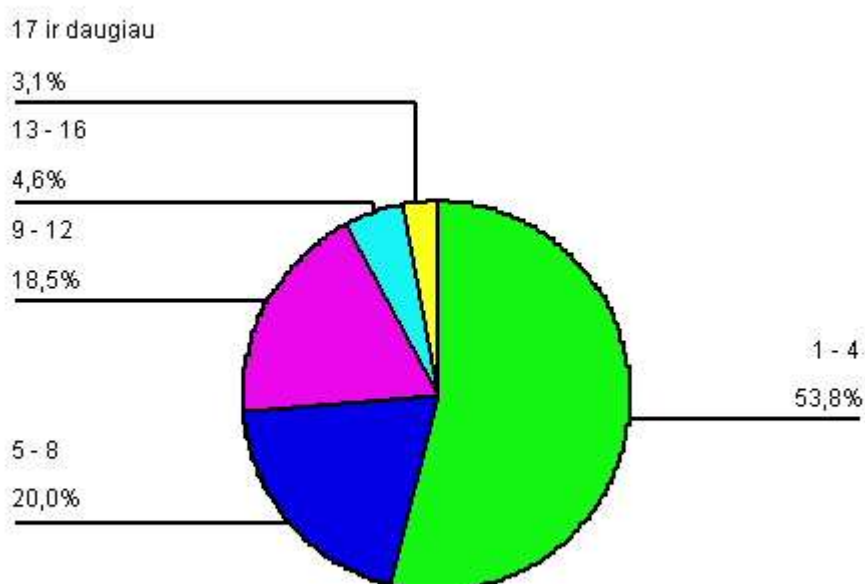

4 Pav. Respondentų pasiskirstymas pagal amžių ir lytį

4. Respondentų įsitraukimas į subkultūros veiklą

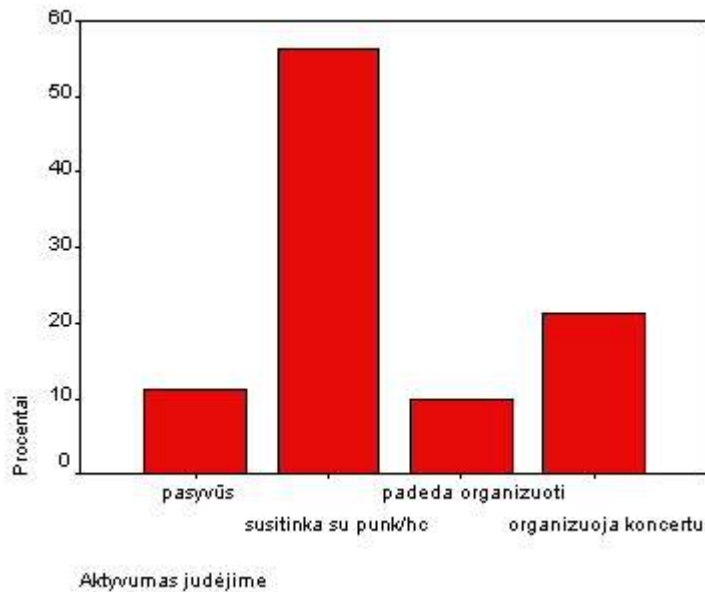
Vienas iš svarbiausių aspektų atliekant tyrimą buvo išskirti aktyvumo, įsitraukimo į subkultūros veiklą matą. Akivaizdu, kad subkultūros kultyvuojamos vertybės persiduoda ne visiems nariams vienodai, nes nėra įstojimo ar išstojimo į subkultūrą ritualų ar oficialaus subkultūros kodekso, taigi, nėra būdų garantuoti, kad kiekvienas narys kultyvuos tas pačias vertybes, kaip ir daugelis narių. Dar daugiau - pati punk/hardcore subkultūra deklaruoja nuomonių įvairovę, pakantumą "kitoniškumui". Šiandien neaišku, kiek ši pozicija yra deklaratyvi ir kiek realiai įgyvendinama, tačiau tai būtų atskiro tyrimo tema. Taigi, tikslas yra išvengti tam tikrą struktūrą, pasinaudojant įsitraukimo į subkultūrą matu.

Vienas iš įsitraukimo į subkultūrą matų buvo priklausymo subkultūrai metų skaičius. Didžiausią respondentų dalį sudarė žmonės, priklausantys subkultūrai 1 - 4 metus (53,8%)

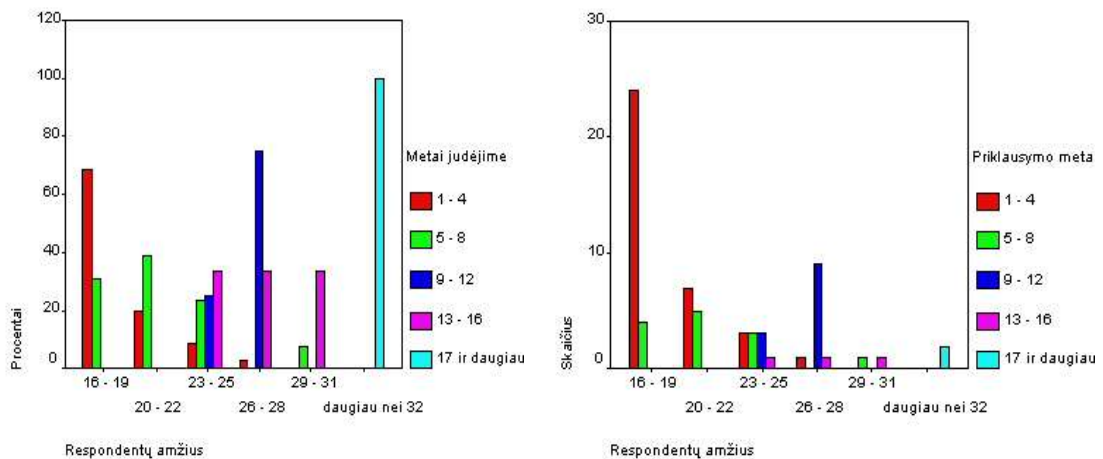
5 Pav. Respondentų pasiskirstymas pagal priklausymo judėjimui trukmę

Svarbiausias įsitraukimo į subkultūrą matas - aktyvumo subkultūroje matas. Pagal jį išsiskyrė dvi pagrindinės respondentų grupės - "susitinku su punk/hc žmonėmis, lankausi koncertuose, akcijose" - 57% ir "organizuoju koncertus, renginius, groju grupėje, leidžiu spaudą ir pan." - 21,5%, pastaroji, kartu su "padedu organizuoti koncertus, akcijas" (10,1%) atskiria aktyvią grupę subkultūros narių (31,6%) gaminančių subkultūros produkciją - spaudą, muzikos įrašus, renginius, per kurią gali būti komunikuojamos vertybės.

6 Pav. Respondentų pasiskirstymas pagal aktyvumą subkultūroje

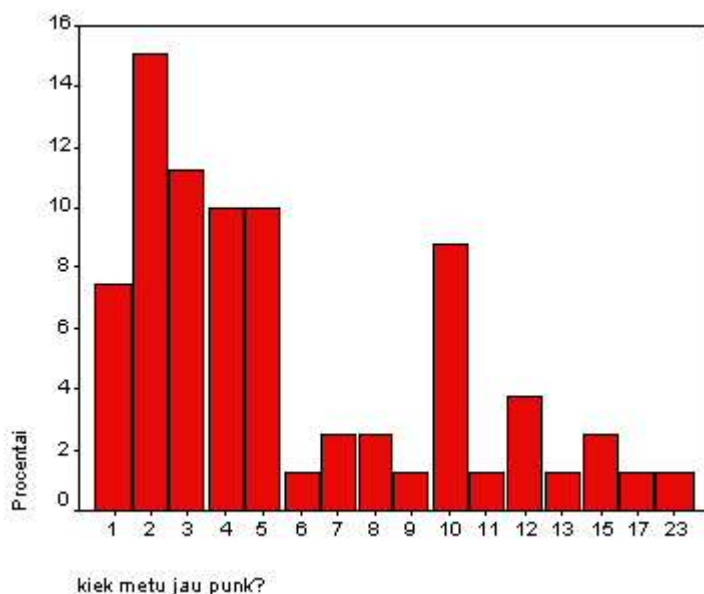
Ištyrę respondentų priklausymo subkultūrai trukmės ir amžiaus santykį, matome, kad naujaisi subkultūros nariai yra ir jauniausi pagal amžių, tai reiškia, kad subkultūrai yra būdinga didelė rotacija - daug paauglių įsilieja į subkultūrą ir išeina iš jos po 2 - 5 metų. Taip pat, galime išskirti didžiausią pastovią subkultūros grupę - 26-28 metų respondentus, priklausančius subkultūrai 9 - 12 metų.

7 Pav. Respondentų amžiaus ir priklausymo judėjimui trukmės santykis

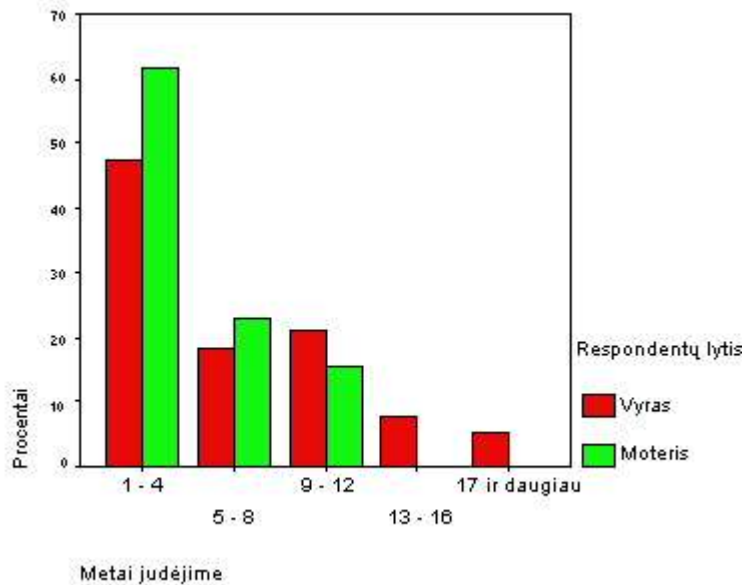
Imant faktus iš Lietuvos punk/hardcore subkultūros istorijos ir nagrinėjant narių priklausymo subkultūrai histogramą, galima išvėti keletą paralelių. 1986 metais

Vilniuje įvyko pirmasis punk muzikos festivalis "Purvina žiema", ilgiausiai subkultūrai priklausantys respondentai nurodė 17 metų, taigi, galime teigti, kad ši studija apima subkultūros narius, siekiančius Lietuvos punk judėjimo pradžią. 1992 metais Vilniuje pradėjo vykti festivaliai "Durnių laivas", atsirado daug punk/hc muzikos grupių, grojančių studentų šventėse, tuo metu vyko aktyvi įrašų kompanijos "Zona" veikla, veikė klubas "Kablys". Histogramoje galime matyti ryškų piką ties 10 metų riba. 1998 metais Vilniuje atsiradė pirmasis punk muzikos klubas "Bombiakas", tais pačiais metais pogrindyje pradėjo veikti klubas "Green Club", histogramoje matome subkultūros narių bangą, prasidėjusią prieš 3 - 5 metus.

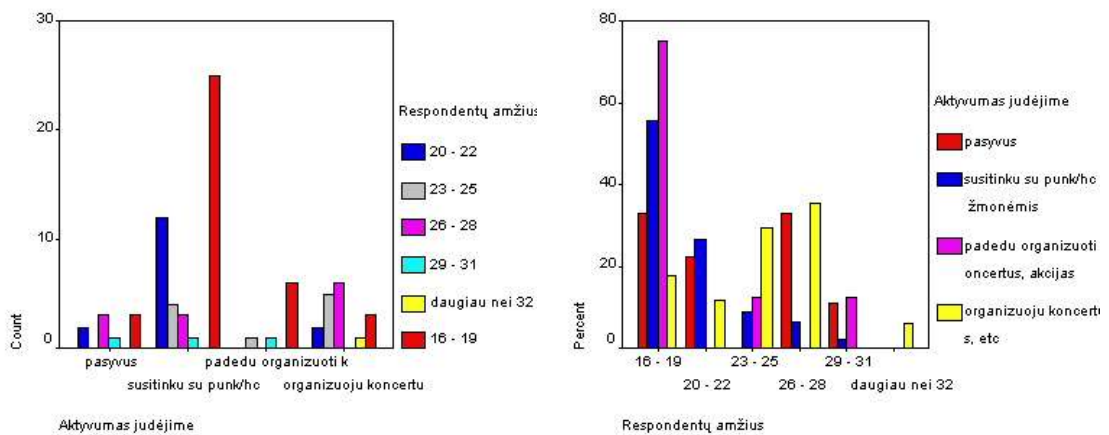
8 Pav. Priklausymo subkultūrai trukmės histograma

Bėgant laikui subkultūroje išlieka vyrai, moterų, priklausančių subkultūrai daugiau kaip 13 metų nėra.

9 Pav. Lyčių pasiskirstymas pagal priklausymo subkultūrai trukmę

Organizuoja renginius daugiausia subkultūros nariai nuo 23 iki 28 metų, o pagalbininkų daugiausia tarp jauniausios amžiaus grupės 16-19 metų.

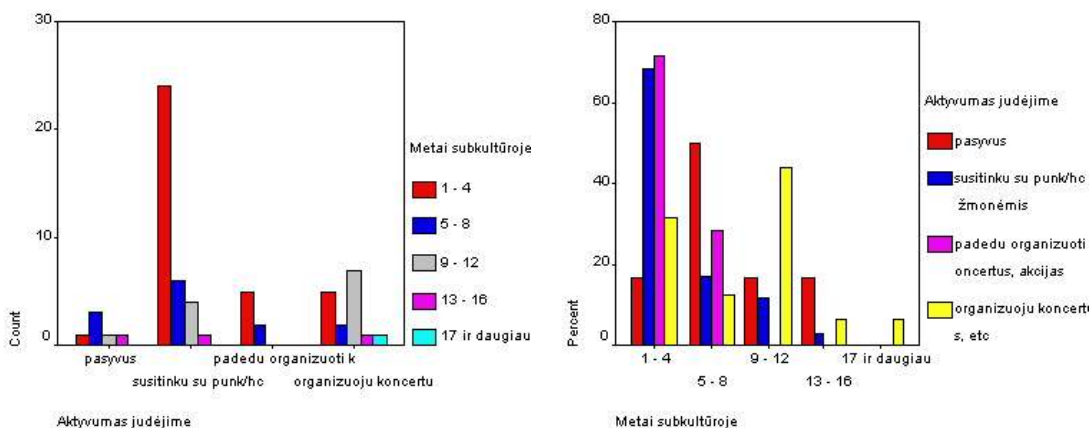

10 Pav. Respondentų aktyvumo judėjime ir amžiaus santykis

Nagrindėdami aktyvumą judėjime priklausymo judėjimui trukmės atžvilgiu, matome, kad naujaisi (o tuo pačiu ir jauniausi) nariai yra entuziastingai nusiteikę, jaučiasi aktyvia subkultūros dalimi, jų aktyvumas pasižymi intensyviu bendravimu tarpusavyje, pagalba aktyviausiems judėjimo nariams. Taip pat matome, kad su laiku mažėja "buvimo su kitais" svarba bei mažėja poreikis dalyvauti iš dalies prisidedant prie veiklos, tačiau 9 - 12 metų subkultūroje praleidę nariai yra patys veikliausi. Iš to galima teigti, kad į subkultūrą pastoviai įsilieja nauji jauni žmonės, kurie persiima subkultūrai būdinga veikla, tačiau didelė dalis entuziastų 2 metų bėgyje palieka subkultūrą ir po 5 - 8 metų iš

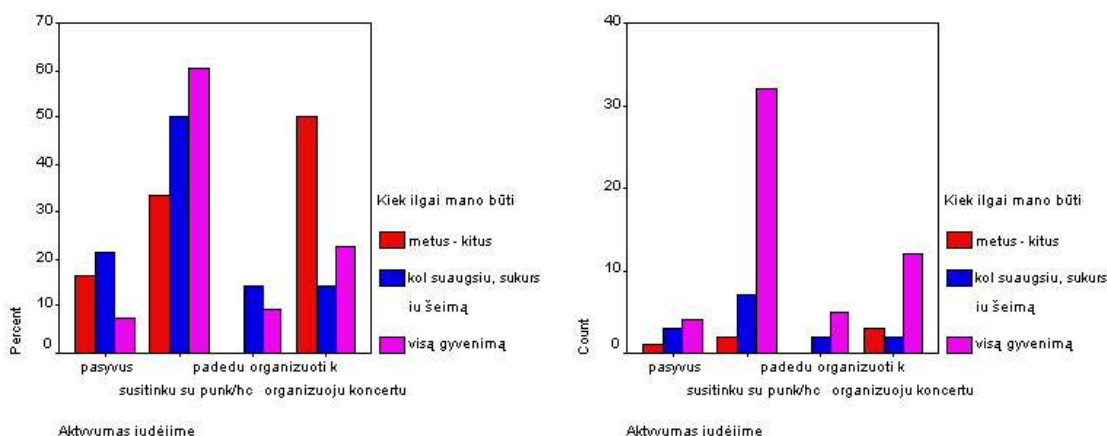
likusiųjų narių susiformuoja 23 - 28 metų amžiaus subkultūros branduolys, esantis judėjime 9 - 12 metų ir gaminantis pagrindinę subkultūros vidaus produkciją.

Šioje vietoje yra svarbu pastebėti tam tikrą nesutapimą. Remiantis empiriniais stebėjimais, "pagalbininkų" subkultūroje yra žymiai mažiau, nei rodo šios apklausos rezultatai. Iš to galima daryti išvadą, kad daug jaunų žmonių **mano** padeda organizuoti subkultūros veiklą, jaučiasi esą pačioje subkultūros šerdyje, nors iš tikrųjų tik vartoja aktyviųjų narių kuriamus produktus. Kita hipotezė galėtų teigti, kad iš tikrųjų daug turinio, kuriamo jauniausių subkultūros narių, nepapuola į kitų subkultūros narių akiratį, egzistuoja tam tikra atskirtis tarp jauniausių narių ir "senbuvių".

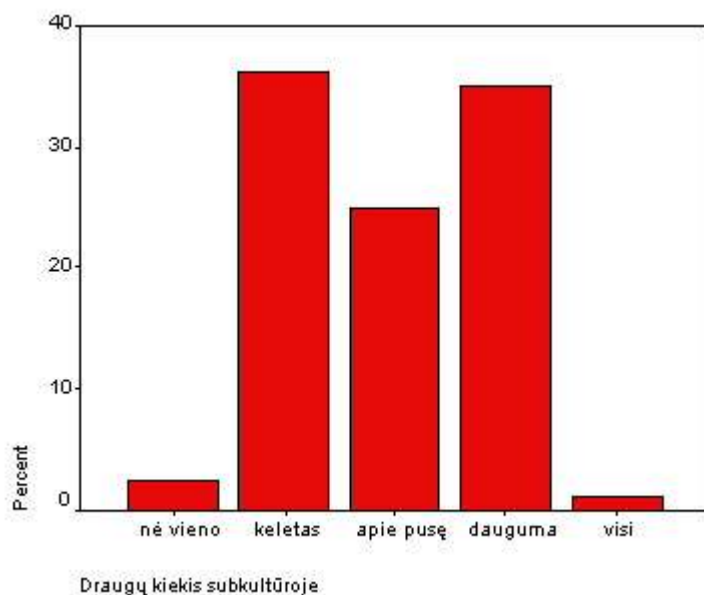
11 Pav. Respondentų aktyvumo judėjime ir priklausymo judėjimui trukmės santykis

Kyla natūralus klausimas - kiek ilgai išsilaiko subkultūros branduolys? Iš žemiau pateiktos diagramos matome, kad entuziastingiausi yra subkultūros vartotojai ("susitinku su punk/hc žmonėmis"), tačiau taip pat pastebėjome, kad ši dalis yra daugiausiai nusiteikusi pankuoti "kol suaugęs, sukurs šeimą" bei antroje vietoje pagal atsakymą "metus kitus", tai rodo mažą šios grupės prisirišimą prie subkultūros. Antri "visą gyvenimą" likti subkultūroje yra nusiteikę aktyviausi nariai. Nors šioje grupėje yra daugiausiai, kitų grupių atžvilgiu, respondentų, nusiteikusių likti subkultūroje "metus kitus", nusiteikimas likti subkultūroje "visą gyvenimą" akivaizdžiai pirmauja.

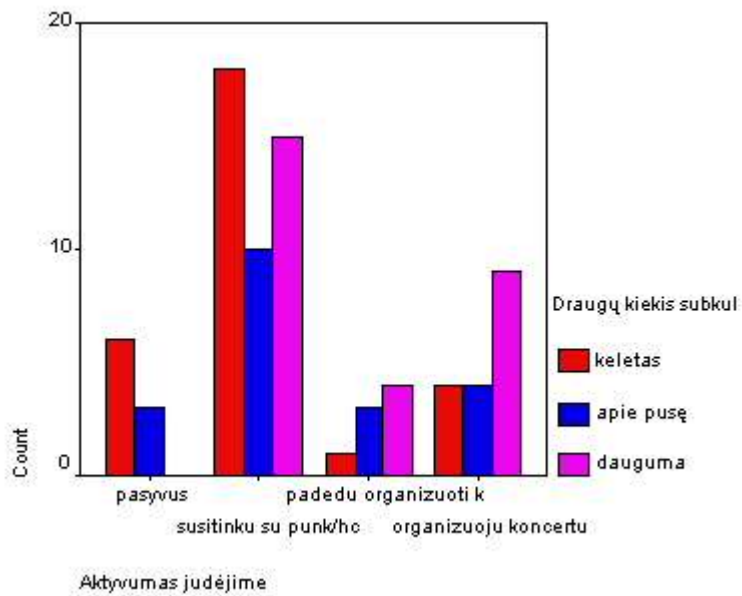
12 Pav. Respondentų nusiteikimo likti subkultūroje ir aktyvumo santykis

Kitas įsitraukimo į subkultūrą matas - draugų kiekis subkultūroje. Daugiausia respondentų pažymėjo turį keletą draugų subkultūroje (36,6%) ir daugumą draugų subkultūroje (35,5%), tai rodo, kad trečdalis narių subkultūroje randa visus jų bendravimo poreikius tenkinančius santykius, beveik visa kita likusi dalis aktyviai bendrauja tiek subkultūros viduje tiek išorėje.

13 Pav. Respondentų pasiskirstymas pagal subkultūroje turimų draugų kiekį

Iš žemiau pateiktos diagramos matome, kad aktyviausioji subkultūros dalis daugiausia draugų turi subkultūros tarpe. Tai rodo tamprų subkultūros turinio gamintojų prisirišimą prie subkultūros ir izoliaciją nuo kitų socialinių darinių.

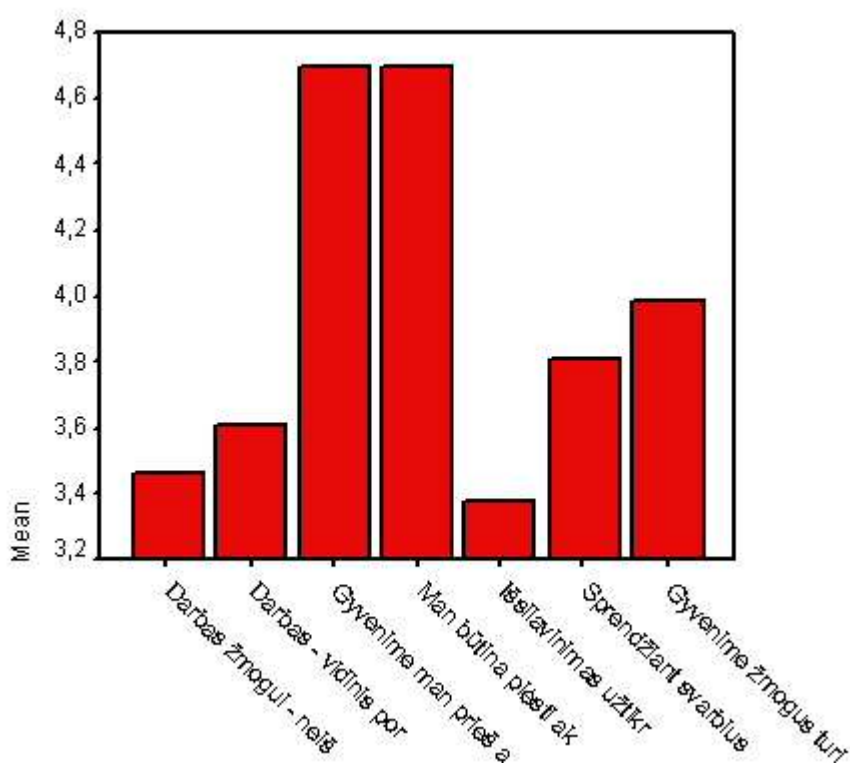

14 Pav. Respondentų pasiskirstymas pagal subkultūroje turimų draugų kiekį ir įsitraukimą į subkultūrą

5. Darbo vertybė respondentų vertybių sistemoje

Tyrime buvo naginėjamos šios vertybinės orientacijos:

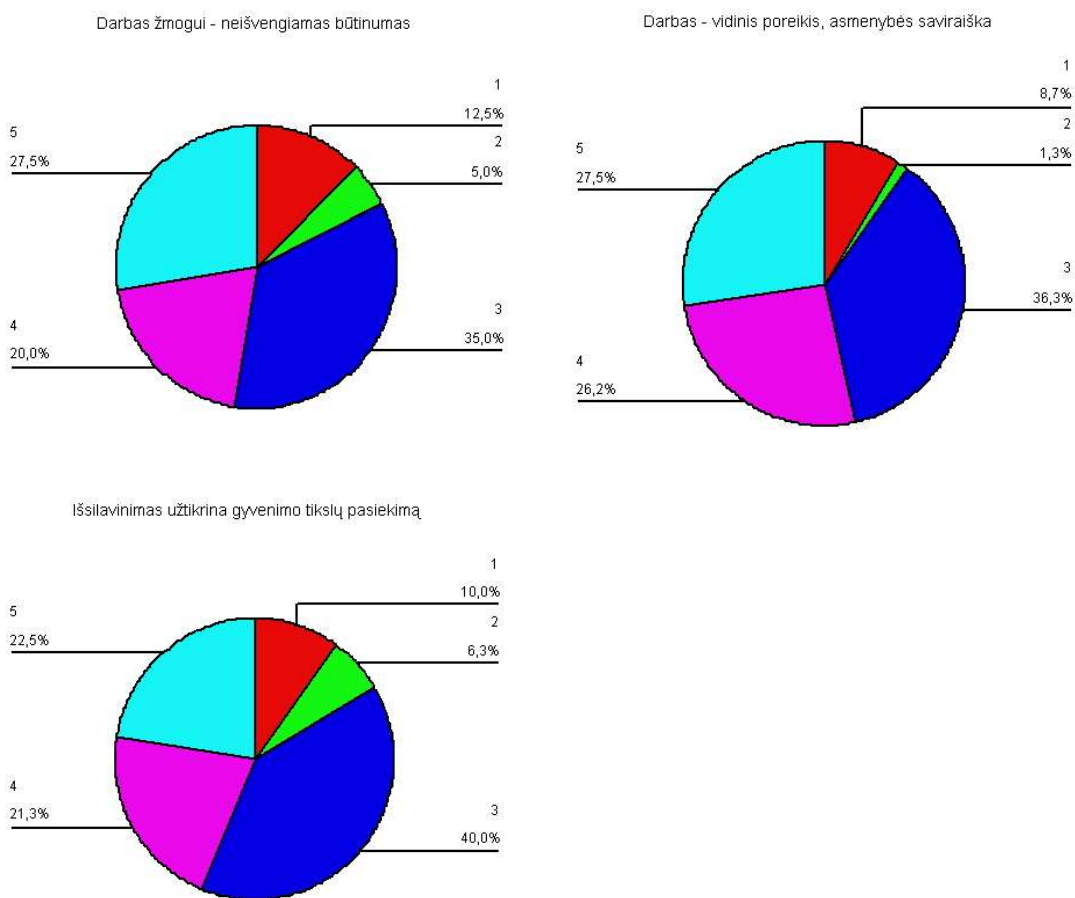
- darbo būtinumas
- darbas kaip vidinis poreikis
- optimistinis gyvenimo perspektyvų vertinimas
- asmeninis tobulėjimas
- išsilavinimas
- bendravimas su draugais
- pagalba kitiems žmonėms
- asmeninė iniciatyva
- atsakomybė

15 Pav. Respondentų pasiskirstymas pagal vertybines orientacijas

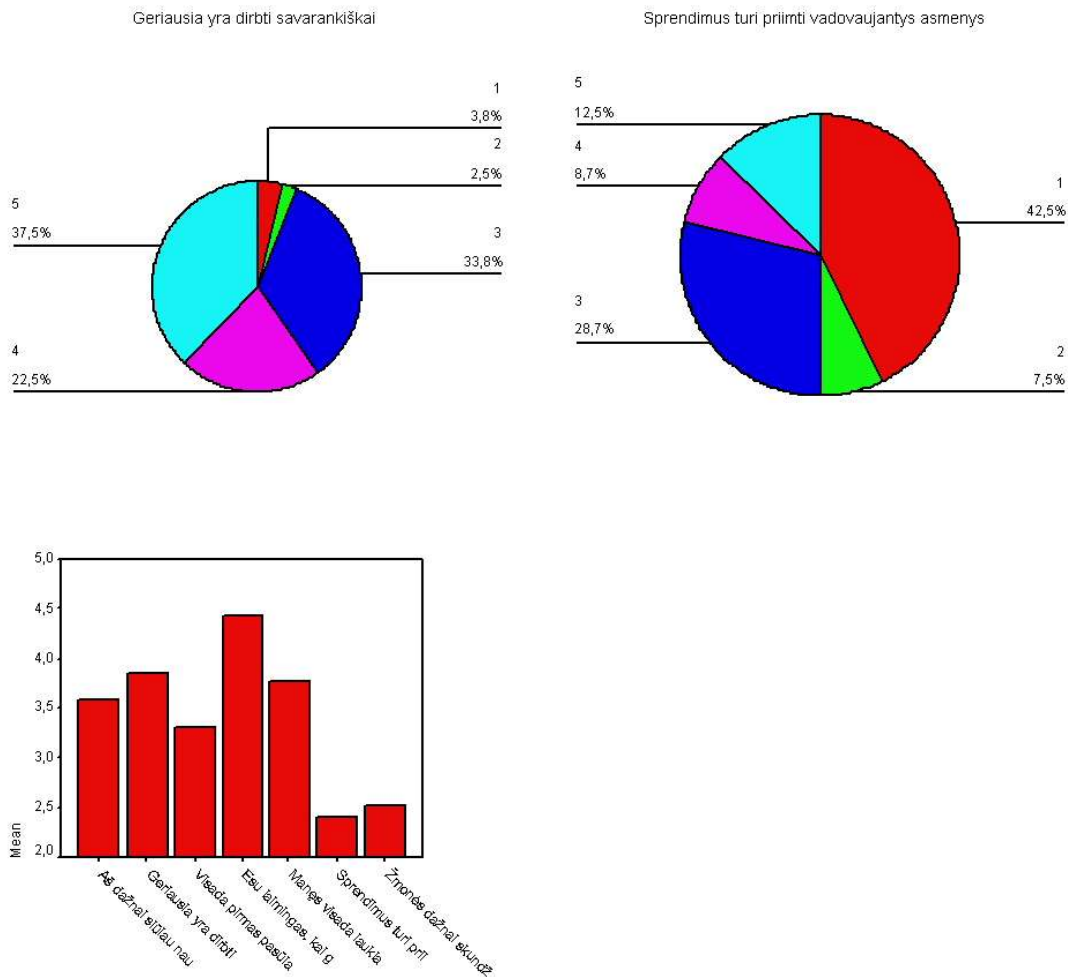
Tyrimo rezultatai išryškino, kad subkultūros nariai optimistiškai vertina gyvenimo perspektyvas (83,7% respondentų visiškai sutinka su teiginiu "Gyvenime man prieš akis dar daug kas įdomaus"), taip pat labai svarbi yra asmeninio tobulėjimo vertybė (82,5% respondentų visiškai sutinka su teiginiu "Man būtina plėsti akiratį, nuolat lavintis"). Ganau aukštą vietą respondentų vertybių sistemoje užima bendravimas su draugais ir pagalba kitiems žmonėms, tačiau darbas kaip vidinis poreikis, darbo būtinumas ir išsilavinimas

užima paskutiniąsias vietas. Nagrinėjant tuos pačius duomenis tik subkultūros aktyvistų tarpe, didelių skirtumų nepastebėta.

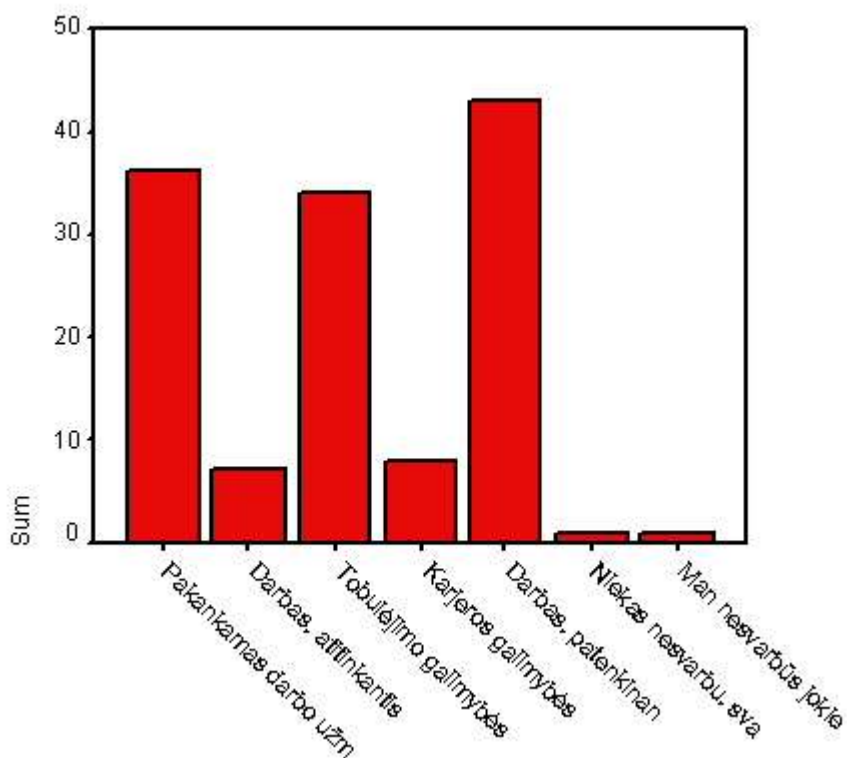
16 Pav. Respondentų atsakymų apie darbo ir išsilavinimo vertybes pasiskirstymas

Tyrimas taip pat parodė, kad subkultūros nariams yra iš dalies būdinga asmeninė iniciatyva - 50% apklaustųjų visiškai arba iš dalies nesutinka su teiginiu, kad sprendimus turi priimti vadovaujantys asmenys, 60% visiškai arba iš dalies sutinka, kad geriausia yra dirbti savarankiškai.

17 Pav. Respondentų pasiskirstymas pagal vertybines orientacijas

Renkantis darbą respondentams svarbiausias kriterijus yra "Darbas, patenkinantis bendravimo ir harmoningų tarpusavio santykių poreikį", taip pat svarbūs yra pakankamo darbo užmokesčio ir tobulėjimo galimybių kriterijai.

18 Pav. Respondentų pasiskirstymas pagal kriterijus renkantis darbą

6. Išvados

1. Tyrimas parodė, kad punk/hardcore subkultūrai yra būdinga intensyvi narių rotacija - didžioji subkultūros narių dalis priklauso subkultūrai 1-4 metus.
2. Tyrimo duomenys koreliuoja su punk/hardcore subkultūros istorijoje pasitaikančiais veiklos aktyvėjimo etapais, tai leidžia manyti, kad aktyvi subkultūros veikla, kuriant turinį (muziką, spaudą, renginius) skatina subkultūroje kultyvuojamų idėjų sklaidą už subkultūros ribų ir tai turi įtakos subkultūros skaitlingumui
3. Vadovaujantis tyrimo duomenimis buvo apibrėžtas aktyvumo subkultūroje matas ir buvo išskirta struktūra, apimanti subkultūros turinio gamintojus ir vartotojus. Išskirta branduolio grupė - 26-28 metų nariai, priklausantys subkultūrai 9 - 12 metų.

4. Jauniausių subkultūros narių grupėje pastebėtas fenomenas, kai įsitraukimas į subkultūrą yra arba perduodamas yra arba nematomas visos subkultūros kontekste.

5. Tyrimas parodė, kad subkultūros nariai optimistiškai vertina savo gyvenimo perspektyvas, taip pat akcentuodami asmeninio tobulėjimo vertybę, tuo pačiu mažai vertinamas darbas kaip poreikis, darbo būtinumas ir išsilavinimas. Imant domėn tokius faktus kaip harmoningų tarpusavio santykių lūkestis ieškant darbo ir gana aukšti asmeninės iniciatyvos ir altruizmo įverčiai, galima teigti, kad subkultūros nariai yra linkę atskleisti save veikloje, nereikalaujančioje subordinacijos ir formalių žinių, bet labiau akcentuojančioje bendravimą ir pasitikėjimą asmeniu, savarankišką tobulinimąsi.

7. Naudotos literatūros sąrašas

1. Babbie, Earl, "The practice of social research", 6th edition, 1992, Belmont, Wadsworth Publishing Company.
2. Gruževskis, Boguslavas, "Jaunimo nedarbas Lietuvoje", 1996, Vilnius.
5. Himanen, Pekka, "The Hacker Ethics and the Spirit of the Information Age", 2001, Random House.
3. The British Journal of Sociology, "Value Theory: Toward Conceptual Clarification", 1972, <http://humanists.net/pdhutcheon/Papers%20and%20Presentations/valuetheory.htm>, žiūrėta 2003-08-19.
4. Maccoby, Michael, "WHY WORK? MOTIVATING THE NEW WORKFORCE", 1999, <http://www.maccoby.com/Books/WhyWorkExcerpt.html>, žiūrėta 2003-08-19.
6. Žlioba, Arūnas, "Pankiškosios kontrakultūros deviantiškumo klausimas", 1999, <http://ausis.gf.vu.lt/mg/nr/99/10/10pank.html> žiūrėta 2003-08-19.
7. Hull, Stephen Wayne, "A SOCIOLOGICAL STUDY OF THE SURFING SUBCULTURE IN THE SANTA CRUZ AREA", 1976, http://facs.scripps.edu/surf/srf_thes.html, žiūrėta 2003-08-19.
8. OPEN SOCIETY FUND - BOSNIA & HERZEGOVINA, "REPORT - CIVIL SOCIETY", 2002, [http://www.osf.org/bosnia/](#)

http://www.soros.org.ba/en/programi/civilno_drustvo/izvjestaji.shtml, žiūrēta
2003-08-19.

9. Comps, Kat, "The Development of a Status Hierarchy in the Rave
Subculture", 2000.

8. Priedas

Tyrime naudota anketa:

1. Ar priskiriate save punk/hardcore judejimui?

Taip

Ne (pereikite prie 6 klausimo)

2. Kiek metu jau esate punk/hardcore judejime?

3. Kiek jusu draugu/pazistamu priklauso punk/hardcore judejimui?

ne vieno

keletas

apie puse

dauguma

visi

4. Kiek aktyviai esate isitraukes(usi) i punk/hardcore judejimo veikla?

esu pasyvus(i)

susitinku su punk/hc zmonemis, lankausi koncertuose, akcijose

padedu organizuoti koncertus, akcijas

organizuoju koncertus, renginius, groju grupeje, leidziu spauda ir pan.

5. Kiek ilgai manote likti punk/hardcore judejime?

metus - kitus

kol suaugsiu, sukursiu seima

visa gyvenima

6. Koks jusu amzius?

7. Kokia jusu lytis?

Vyras

Moteris

8. Koks jusu issimokslinimas?

Nebaigtas vidurinis

Vidurinis

- Profesinis
- Nebaigtas aukštasis
- Aukštasis

9. Kokios yra jūsu vidutinės mėnesinės pajamos

- mažiau nei 400Lt
- 400Lt - 700Lt
- 700Lt - 1000Lt
- 1000Lt - 1300Lt
- daugiau nei 1300Lt

10. Ar šiuo metu dirbate?

- Taip (pereikite prie 12 klausimo)
- Ne

11. Ar rušiosiates isidarbinti per artimiausius 6 mėnesius?

- Taip
- Ne

12. Koks is isvardintu teiginiu labiausiai jums tinka?

- Dirbu pastoviai
- Dirbu kartais, kad uzsudirbèiau pragyvenimui
- Dirbu retai, kai reikia pinigų konkrečioms tikslams igyvendinti
- Nedirbu niekada

13. ivertinkite kiekviena teigini nuo 1 iki 5, kur 1 = "visiskai nesutinku", 3 = "abejoju", 5 = "visiskai sutinku"

Darbas žmogui - neisvengiamas butinumas

Darbas - vidinis poreikis, asmenybės saviraiska

Gyvenime man pries akis dar daug kas idomaus

Man butina plesti akirati, nuolat lavintis

Issilavinimas uztikrina gyvenimo tikslu pasiekima

Sprendziant svarbius klausimus galima pasikliauti draugais, ju pagalba

Gyvenime žmogus turi padeti kitiems, kartais net paaukodamas savo interesus

14. Kas jums svarbiausia renkantis darba? Pasirinkite du labiausiai jums tinkančius teiginius.

- Pakankamas darbo užmokestis mano poreikiu tenkinimui
- Darbas, atitinkantis kvalifikaciją
- Tobulejimo galimybes
- Karjeros galimybes
- Darbas, patenkinantis bendravimo ir harmoningu tarpusavio santykiu poreiki
- Niekas nesvarbu, svarbu nebūti bedarbiu
- Man nesvarbus jokie motyvai

15. ivertinkite kiekviena teigini nuo 1 iki 5, kur 1 = "visiskai nesutinku", 3 = "abejoju", 5 = "visiskai sutinku"

- As dažnai siūlau naujas idėjas
- Geriausia yra dirbti savarankiskai
- Visada pirmas pasiūlau pagalbą
- Esu laimingas, kai gali padėti kitiems
- Manęs visada laukia kruva nenudirbtų darbų
- Sprendimus turi priimti vadovaujantys asmenys
- žmonės dažnai skundžiasi, kad nedarau to, ką pažadėjau